

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
 רבנו מאיר מאזוז שליט"א

בית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
 רחוב הרב עזריאל 43 ב"ב.

בשעה 20:00

בית נאמן

מוצאי שבת פרשת לך לך, י"ד בחשוון תשפ"ד

נושאי השיעור:

ניתן לשמוע
 בשידור ישיר את
 שיעורו של מרן שליט"א
 בערוץ קול ברמה.
 או בליקו בית נאמן:
 079-9270505

א. לומר כל יום 'אבינו מלכנו'. ב. זכות 'רחל אמנו' ע"ה. ג. "על מה עשה ה' ככה... מה חרי האף הגדול הזה"? ד. קטן לקשור ציציות. ה. לדבר אך טוב על ישראל ולהתחזק בתורה ואמונה. ו. פותחים ההיכל והספר תורה סגור. ז. קטן עולה לשביעי ולמנין שבעה. ח. השלמת פרשת 'וזאת הברכה'. ט. אם קטן יכול לקרוא בתורה להוציא הציבור יד"ח. י. לדעת הפרשה בטעמיה זה כבוד התורה. יא. כבוד תלמידי חכמים. יב. מותר לתלמידי חכמים להתפרנס מתורתם.

כדאי בתקופה זו לומר כל יום 'אבינו מלכנו'

א. חזק וברוך [לך] כפיר פרטוט ואחיו נר"ן]. אנחנו אומרים כל יום "אבינו מלכנו", וגם בשבת. וכדאי לעשות ככה בכל בתי הכנסת. עכשיו הודיעו שהחיילים היהודים נכנסים לתוך עזה בקרקע, זה לא קל ולא פשוט, זה מסוכן מאד, כי הארורים האלה יורים מהאדמה. כתוב (בראשית ו', י"ג): "והנני משחיתם את הארץ", ורש"י אומר "את הארץ" - עם הארץ. נשחית את הפושעים האלה כמו דור המבול ויותר גרוע מדור המבול. נשחית אותם יחד עם הארץ שהם נחבאים שם בתוך האדמה. יהי רצון שיחזרו כל בני ישראל בריאים ושלמים, ולא תיפול משערת ראשם ארצה. ה' יתברך ישמור עליהם, ועל כל רמ"ח אברים שלהם. אנחנו לא נעשה כמו שעשו הארורים האלה - חתכו אצבעות, לא נעשה כדבר הזה. אלא "ואהבת לרעך כמוך" (ויקרא י"ט, י"ח) - ברור לו מיתה יפה (סנהדרין דף מ"ה ע"א), כדור אחד וגמרנו... לא יותר מזה.

זכות רחל אמנו

ב. צריך לדעת שזכותה של רחל אמנו גדול עד מאד, השבוע הזה היה יום האזכרה של רחל אמנו. שלושת אלפים וחמש מאות שנה מפרידים בינינו, וזכותה קיימת עד היום הזה. ראיתי מאמר שכתב אחד האברכים שלנו באחד הכרכים של 'זיען שמואל', הוא מביא שם איך דיבור רש"י בפרשת ויחי החזיר בתשובה (לא תשובה שלמה, חצי תשובה) את אחד המתבוללים הגדולים. היה מתבולל אחד, שמו 'מקס נורדוי'. הוא היה חבירו של הרצל, ושניהם היו מתבוללים, לא ידעו את עמם ואת ארצם. וזה מקס היה רופא ילדים, אחרי שנים כשנסודה תנועת הציונות הוא היה מדבר ונואם בחסד (אמרו עליו: "העמיד בצל את הרצל"... הרצל לעומתו נחשב כלום, הוא ידע להסביר בטוב טעם), ופתאום נתן נאום, ואמר בו: "ישבו בנים לגבולם". ועוד פעם: "ישבו בנים לגבולם", ואמר להם: למדתי את זה מאיפה למדת את זה?! הוא היה מתבולל לגמרי. אמר להם: למדתי את זה מילד בן שמונה שנים. הילד הזה בא מפולין, ואמו הביאה אותו אלי כשהוא לא הרגיש טוב. אמרה לי: זה חודשיים הוא קודח מחום. ראיתי את הילד הזה, וזו הדמות הכי עלובה שראיתי בחיים שלי. אמרתי לאמו: הוא מבין צרפתית? אמרה לי: לא, רק יידיש. אמרתי לה: את עושה לא טוב, צריך ללמוד קצת משפת המדינה. לא יתכן. והיא אמרה: לא, אנחנו לא לומדים שפת המדינה, אנחנו לומדים תורה ביידיש. ככה גדלנו, ככה אבא שלו, ככה כולנו. טוב, התחיל לדבר עם הילד (הבן אדם הזה, ד"ר מקס נורדוי, יודע קצת יידיש, כי הוא יודע גרמנית, וגרמנית ויידיש קרובים), ואמר לו: מה אתה לומד? אמר לו: אני לומד חומש. מה למדת השבוע? אמר לו: למדתי את הפסוק (בראשית מ"ח, ז'): "ואני בבואי מפדן מתה עלי רחל בארץ כנען בדרך בעוד כברת ארץ לבוא אפרתה, ואקברה שם בדרך אפרת היא בית לחם". והמורה שאל: בשביל מה יעקב מספר דברים כאלה

ליוסף? להיפך, הוא בא לבקש ממנו שיקבור אותו בארץ ישראל, למה יספר לו שהוא קבר את אמו באמצע הדרך באפרת? אז הוא אמר לנו שיעקב אמר ליוסף ככה: אני יודע שיש בלבך עלי שלא טיפלת באמא שלך כמו שצריך [ולא קברתי אותה במערת המכפלה], אבל תדע לך שעל פי הדיבור קברתי שם, כי גייע זמן שיבוא נבזראדן שר הצבא של נבוכדנצאר, ויקח את היהודים, יענה אותם והם יחפים ערומים, רעבים וצמאים, ובוכים ואין מי ששומע להם, עד שיעברו דרך אפרת של רחל אמנו, ורחל אמנו תעמוד ותתפלל עליהם. ותאמר: רבונו של עולם! אני ויתרתי על כבודי, אני מסרתי את הסימנים שנתן לי יעקב לאחותי לאה שלא תתבייש, ואתה ריבון העולמים כואב לך על אלה שעושים עבודה זרה?! מה היא עבודה זרה?! כלום, אפס! למה אתה מקנא בדבר הזה?! והקב"ה נשבע לה: "כה אמר ה' מגני קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש שכר לפעולתך נאם ה' וישבו מארץ אויב". (ירמיה ל"א ט"ו). בזכות זה הבטיח לה שיגיע זמן שעם ישראל יחזור לארץ ישראל. אמר הרופא הזה: אני שמעתי את זה, סמרוו שערותי! אמרתי: מקס, מקס, מה אתה עושה? אתה לומד היסטוריה של אומות העולם, של נפוליאון ושמפוליאן ופלפוליון... ואת ההיסטוריה של עמך אתה לא יודע?! איך אתה יכול לשמוע דברים כאלה בשלוות נפש?! מאז החלטתי לדבר תמיד טוב על עם ישראל. הוא לא חזר בתשובה, אבל התחיל להתייחס לעם ישראל. דיבור אחד של רש"י שיצא מפי ילד בן שמונה או בן עשר שנים (הוא מסופק בן כמה הוא) השפיע על אחד חילוני ומתבולל שיחזור לצור מחצבתו, ותמיד היה בעד התנועה הציונית. פעם רצו לוותר על ארץ ישראל, הייתה תכנית שהאנגלים הציעו אותה, אמרו: ניתן לכם "תכנית אוגנדה". מה זה אוגנדה? אי אפשר להיכנס לארץ, יש שם הרבה ערבים, תקחו מקום נידח, שמו "אוגנדה" ותשבו שם. והיהודים שאהבו את ארץ ישראל לא הסכימו, הלכו בתוך הקונגרס הציוני, ישבו בפניה בארץ וקראו: "על נהרות בבל שם ישבו גם בכינו". והמקס הזה הלך אליהם, ואמר להם: אל תדאגו, לא נחליף את ארץ ישראל באוגנדה, רק ארץ ישראל! והייתה סיעתא דשמיא¹ שברוך

1. היה אז יהודי אחד שלמד קצת טבע וכדו', והוא המציא את המסכה נגד גזים. כי הגרמנים היו עושים הכל, מתחילתם ועד סופם היו באכזריות איומה. לא אכפת להם להרוג אנשים בגז, אפילו שהייתה כמו הסכמה בינלאומית לא להשתמש בגזים, לא אכפת להם. אבל כשהוא עשה את המסכה הזאת, ניצלו אלפי אנשים מהגזים של הגרמנים. אז אמר לו לורד בלפור: מה אתה רוצה תמורת זה? אמר לו: אנחנו רוצים תמורת זה את ארץ ישראל. אמר לו: למה ארץ ישראל? כבר כבשו אותה הערבים. אמר לו: אדוני, אתה מוכן לקבל פריז במקום לונדון? אמר לו: מה פתאום? לונדון היא שלנו, אני אחליף אותה עם פריז? אמר לו: אבל פריז יפה מאד, יש שם "טור אייפל" שלוש מאות מטר גובה, והיא מלאה צבעים, "שלל צבעים לסיסרא, שלל צבעים רקמה, צבע רקמתיים לצוארי שלל" (שופטים ה', ל). למה לא תחליפו אותה? אמר לו: אבל לונדון היא שלנו, איך נחליף אותה? אמר לו: גם ארץ ישראל היא שלנו. אמר לו: מי אמר שהיא

עיצוב גרפי: ח'אלה 050-2738858

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
16:13	17:25	18:05
16:30	17:26	18:02
16:18	17:25	18:00
16:31	17:27	18:03

אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה העומדים [בין באויר] בין בים ובין בבישה המקום ירחם עליהם ויוציאם מצרה לרוחה ומאפלה לאורה ומשעבוד לגאולה השתא בעגלא ובזמן קריב ונאמר אמן. ובכללם לכל חיילי ישראל היקרים המוסרים נפשם חזק ונתחזק בעד עיננו ובעד ערי אלקינו.

ובכל זאת שמך לא שכחנו

ד. אנחנו אומרים ב"אבינו מלכנו" כל מיני בקשות, ובסוף אומרים: "אל תשיבנו ריקם מלפניך". מה הכוונה אל תשיבנו ריקם? תן לנו לפחות בקשה אחת מכל העשרים-שלושים בקשות שאנחנו מבקשים, תקבל לנו בקשה אחת. "אל תשיבנו ריקם". לא יאמר "תלכו כולכם". לא! עם ישראל שלהנו אחר כך באש ובמים, טבוחים, שרופים, הרוגים, ותלויים על קדושת שמך, לא מגיע להם! צריך שתזכור להם ברית אבותיהם, תעשה להם כל טוב. אנחנו מתפללים על כל אלה שנמצאים שם שיצליחו. יש אחד שאמר: כל מי שהולך לצבא עכשיו זו כפירה! למה כופר?! הוא לא כופר, הוא מוסר את עצמו על כלל ישראל. תקרא את הרמב"ם בהלכות מלכים (פ"ז מהלכות מלכים הט"ו) איך הוא מדבר עם החייל. הוא אומר לו: מאחר שהחליט למסור את נפשו על קידוש ה', "לא יחשוב לא באשתו, ולא בבניו, אלא ימחה זכרונו מלבו, ויפנה מכל דבר למלחמה", ובזכות זה ה' יתברך יעזור לו ויחזור מהמלחמה בריא אולם. לא ככה עושים לדבר רע על ישראל. אסור לעשות את זה.⁵ סיבה על העבר אפשר לומר. אבל להבא, צריך לזכור (ללמד זכות על ישראל).

אם מותר שקטנים יקשרו ציציות

ה. הרבה אנשים [בתקופה זו] לובשים טליתות וציציות לאלפים ולרבבות, [וצריכים הרבה אנשים שיקשרו להם] עד ששאלו אותי האם מותר לקטן לעשות ציציות? מרן (סי"ד ס"א) מתיר באשה, והאחרונים (עיין בכה"ח שם אות ד') אמרו שלא כדאי לאשה. אבל קטן יש בו עדיפות מאשה. מה העדיפות? שכאשר יגדל יהיה חייב בציצית, ובמיוחד אם הוא קטן שהגיע לחינוך. אבל האחרונים כתבו שצריך שגדול יהיה עומד עליו. יאמר לו: תכוון לשם מצוות ציצית. ואם גדול עמד עליו בתחילת העבודה של הטלת הציצית, הוא לא צריך לעמוד עליו כל היום. אלא בתחילה אומר לו: תכוון לשם מצוות ציצית, ויאמר בפירוש: "לשם מצוות ציצית" וזה מספיק. הרב ניסן פינסון ע"ה היה עושה כל שנה מצות, והיה מביא כמה אנשים, והיו אומרים: "לשם מצות מצוה", "לשם מצת מצוה", "לשם מצת מצוה", כולם עושים ככה וזהו. לא אמר כל רגע: תחזרו כל פעם. אפילו בכתבת ספר תורה הסופר אומר בתחילה "לשם קדושת ספר תורה" והכל נמשך אחרי מה שאמר. לכן מותר להביא ילדים, ולתת להם לעשות ציציות, וילמדו אותם איך לעשות לפי הסדר, והגדול שעומד על גביהם אומר להם להגיד "לשם מצות ציצית". ובתפלין גם כן, כמה אנשים מניחים תפלין. פעם היו עושים דוכן תפלין, והיו באים אנשי מרץ או "שרץ השורץ על הארץ" (בראשית ז', כ"א)... אומרים: לא, זו כפיה. למה כפיה? מי כפה אותם? הם באו מלבם ורצו להניח תפלין. למה אתם אומרים שזו כפיה?! פעם עשו משפט בבית המשפט העליון, והיה שם [שופט] יהודי דתי, שמו מנחם אלון, אמר להם: למה אתם מתנגדים לזה? אמרו לו: למה הם מניחים תפלין? אז טענו אלה של חב"ד שמניחים תפלין שזה כדי לקרב את הגאולה, ככה שמענו מהרבי שזה מקרב את הגאולה. אז הוא פנה לאנשי מרץ ואמר להם: תגידו, אתם לא רוצים לקרב את הגאולה?! אמרו לו: אנחנו רוצים לקרב. אמר להם: אז מה אכפת לכם שמניחים תפלין? טוב, אז הניחו להם להניח תפלין.

להתחזק בתפלה ואמונה

ו. צריך לדעת איך לדבר עם אנשים כאלה, לא לרדת עליהם. הם מסכנים, נותקו מהתורה והאמונה במשך אלפיים שנה! מה זה אלפיים שנה? כל מאה שנה זה שלושה דורות, אז אלפיים שנה זה ששים דורות! מאיפה יבינו? מאיפה ישמעו?! כל דבר שקראו בתורה, סיפרו להם המורים החמורים שלהם שאלו דברים בטלים. מי שיקרא בספרים של הרב זמיר כהן שיהיה בריא, יראה שם שכל מה שכתוב בתורה, יש לו אסמכתאות מספרי העמים של אותה תקופה. הסיפור של המבול שהכופרים אומרים "אגדת המבול". אגדה! אחר כך התברר להם שיש סימנים למבול בעיראק, חפרו וחפרו הכל יבש, ובפנים מצאו מים. מאיפה המים האלה? זה מים שנשארו מהמבול. וגם בכל ספרי ההיסטוריה של אומות העולם הקדמונים מספרים על המבול, מאתים ושבע עשרה ספרי דתות של אומות העולם מספרים:

5. פעם מישהו אמר לי שאם בא מישהו עם בגדי חייל לבית הכנסת, צריך לגרש אותו. אמרת לי: אבל הוא בא להתפלל. אמר לי: אנחנו לא צריכים את התפילה שלו, "בוז יבוזו לו" (שיר השירים ח, ז). אמרת לי: לא ככה. אמר לי: ככה שמעתי מרב גדול. אבל הרב הגדול הזה לא ראה את הרמב"ם במאמר קידוש ה'. הרמב"ם מסיים שם ואומר: אמרו חכמים, אם יבוא מישהו מפושעי ישראל להתפלל או לעשות מצוות, אל תדחה אותו! אדרבה, תקרב אותו. פושעי ישראל שחזרו בתשובה, אפילו חזרו בדבר אחד, תקרב אותו. אפילו אמרו תפלה, אפילו הרימו עיניהם לשמים! ככה אמר רבי נחמן מברסלב: יגיע הזמן שיהודי שמרים עיניו לשמים, זה נקרא תשובה. לבו לשמים, ולא לחפש עליו עלילות וקטרוגים.

ה' אחרי כמה שנים, ואחרי עמל וטורח זכינו היום להתאחד בארץ ישראל, ואנחנו יושבים כאן שמונים שנה, וכל האויבים גורשו מאתנו. ובאים עכשיו הרשעים האלה וחושבים שהם יעשו מה שירצו. הנה המטירו עלינו, אבל הקב"ה ימטיר עליהם כפלי כפליים, "מטר על רשעים פחים, אש וגפרית ורוח זלעפות מנת כוסם" (תהלים י"א, ו). על רשעים פחים אש ר"ת ערפא, "וגפרית" - הת"ו האחרונה ביחד זה ערפאת... ימטיר עליהם מלמעלה, בלי להיכנס. אבל כשאינן ברירה, והם כל הזמן יורים ויורים, אין לנו ברירה.

"על מה עשה ה' ככה... מה חרי האף הגדול הזה?"

ג. חשבתי למה קרה לנו כדבר הזה, למה שמחת תורה נהפכה פתאום משמחה לאבל בר מינון? הרמב"ם כותב כשהקב"ה חרה אפיו, והוא מקנא על כבודו, זה דווקא בגלל עונן עבודה זרה. יש עוד עוונות, אבל הוא לא מקנא בהם כמו עבודה זרה. אבל עבודה זרה, לקחת אבן ולומר שהאבן הזאת בראה את העולם?! זו חוצפה שאין כמוה. הרמב"ן השיג עליו, אבל ככה הרמב"ם כתב. והייתה עבודה זרה בשלושת הימים האחרונים לפני שמחת תורה! הביאו "בודהה", וזו עבודה זרה של הוודים², והשתחו לו ויזבחו לו, ואמרו אלה אלהיך ישראל. הם חושבים שהכל עובר כאן חלק. כאן בארץ עושים מה שהם רוצים?! לא עושים מה שהם רוצים! אפילו אומות העולם שהביא סנחריב מכותא וכל מיני מקומות (כתובים במלכים ב' י"ז, כ"ד) היו אריות שהתנפלו עליהם. והם שאלו: למה? מה עשינו? אמרו: "כאשר אינם יודעים את משפט אלקי הארץ" (שם פס' כ"ו), אינם יודעים שבארץ ישראל צריך להתנהג על פי התורה. אז שלחו להם כהנים שילמדו אותם משפט אלקי הארץ. והרמב"ן (בראשית כ"ה, ה) אומר שהאבות שמרו על התורה כשהיו בארץ ישראל, ולכן יעקב אבינו לקח שתי אחיות. זה אסור על פי התורה, אבל זה היה בחוץ לארץ. כשהגיע לגבול ארץ ישראל - "ותמת רחל" (בראשית ל"ה, י"ט). ככה הרמב"ן מבאר. בארץ ישראל צריכים לשמור במיוחד, הגויים לא צריכים לשמור בחוץ לארץ, אבל אנחנו צריכים לשמור גם שם, ובארץ ישראל במיוחד. להביא בודהה בארץ ישראל ולעבוד אותו?! לפני כמה שנים הייתה שריפה גדולה מאד שנפטרו בה כמה וכמה עשרות יהודים, אוטובוס שלם הלך לאיבוד³. וגם שם לא היינו יודעים למה הגזירה הזאת. בארבי פנחס ראובן שיהיה בריא, והביא תמונה ממעמד [מהאיזור] שם, שעשו "עגל". הביאו תמונה של עגל ואמרו "אלה אלהיך ישראל" ורקדו לו. מה הפלא? אחרי שעבדו את העגל קרה הדבר הזה. צריך להיזהר. זה לא משחק. די מה שהם עושים במצעד הגאווה, די במה שהם עושים בחילולי שבת, ימשיכו לעשות? חושבים שלית דין ולית דיין? אין דבר כזה! יש דין ויש דיין. צריך להיזהר מאד בדברים האלה⁴. בארץ ישראל לא עושים מה שרוצים. יש דברים שאי אפשר לברוח מהם. צריכים לחזור בתשובה, צריכים להיזהר מזה.

שלכם? הראה לו בתנ"ך (בראשית ט"ו, ח"י): "לדועך נתתי את הארץ הזאת". אמר לו: טוב, קיבלתי.

2. מאיפה אני מכיר את בודהה? אנשים חושבים שאני קורא בספרי הגויים, אני לא קורא בהם. הרמב"ם קרא בהם. הרמב"ם אמר (באגרותיו לחכמי מרשיליא): לא השארתי ספר מספרי עבודה זרה שלא קראתי אותו. הוא קרא בהם, והסביר בזה כמה טעמים לפי דעתו למה התורה אסרה את זה ואת זה וכדו', כי ככה נהגו עובדי עבודה זרה. למשל, לא לגלח בתער כי כך נהגו כהני עבודה זרה. ואת זה הוא כתב בחיבור ("פ"ב מהלכות ע"ז א"א). בחיבור בדרך כלל הוא לא כותב דברים כאלה. אז אמרו כי זה נמצא מפורש במדרש (דברים רבה פ"ב אות א"א) לכן הוא הכניס את זה בחיבור, והרמב"ם קרא את זה בספרים. אבל אני לא קורא בספרים, כל ספר שהוא נכתב על ידי מומר או כופר ואני מסתכל בו דף אחד, אני לא רוצה אותו. מה יצא שאני אכניס לראשי דברי כפירה?! בשביל מה? אבל זה כתוב בספר אור הלבנה שחיבר אחיו של רבי בוגי - רבי מיקי קוד סעדון. זה ספר נחמד מאד. יש בו כמה סיפורים על חכמי תונס, ועל חכמי ג'רבה, ועל הרב האר"י, ועל רבנים אשכנזים. כל מיני סיפורים שהוא ליקט מכמה ספרים. הופיע בשנת תרצ"ז-תרצ"ח, ועדיין לא תורגם הספר הזה. ישנו אחד מירושלים שכל שנה אומר לי אני אתרגם. מתי? אומר לי באלול. אבל לא אמר לי איזה אלול... יכול לעשות את זה בכל אלול ולול. יש משנה (בכורות דף י"ז ע"ב): "האלולים מתעשרים בפני עצמם". כל שנה יכול לדחות. מה אני אעשה לו?! אריב אתו?! הוא עושה טובה, אני אין לי זמן לתרגם. אם יכולתי לתרגם, הייתי מתרגם כל הספר. זו לא חכמה גדולה לתרגם, הערבית שלנו יודעה ומפורסמת. אז שם הוא כתב על עבודה זרה בשם בודהה. (פעם אחת ראיתי בעיתון "אומר" של מפא"י שהיה מנוקד, שכתוב שם: "לכבוד שמונה שערותיו של בודהה". מה זה שמונה שערותיו? אין לו שערות. יום אחד פתאום הצמיח שמונה שערות...). בודהה דף עבודה זרה.

3. ואז כולם התלוננו כמוכח על סגן ראש הממשלה - זה היה אלי ישי - למה לא הזהרת על זה?! אמר: אני הזהרתי, ואני דיברתי, ואני עשיתי, לא שמעו לי, מה לעשות?! אחד אמר לי: יש לי חברה בשם רבקה, ורבקה הזאת נשפיה, אני לא אמוחול לך על מה שעשית. תמוחול לי או לא תמוחל, מה אני יכול לעשות?! וכי אני גרמתי לה?!

4. בספרים הקדמונים לא היו כותבים שם הו"ה כמו שצריך לכתוב אותו, אלא היו כותבים "יד-ד". במקום הו"ה כותבים שם "ידו" (לכן כתוב בפתח אליהו: "קול דודי דופק בארבע אתון דליה", כי המלה דודי אם התפוך אותה יצא - ידו"ד). ידו"ד ראשי תיבות יש דין ויש דיין.

העלון וזכויותיו מוקדשות בחודש מר חשוון לע"נ הרוגי מלוכה, ובכללם שלשת בני המשפחה, אשר יד' היתה בם, ובעוונות הרבים שלשה דורות עלו בסערה השמימה, היקרים באדם **רפאל פהימי** בן שושנה וחתנו **רבי נתנאל מסקלצי** בן רונית תבלח"א ונכדו בכורו עלם המודות **רפאל מאיר** בן חן חנה תבלח"א ז"ל הי"ד. אמן.

קטן לא עולה למנין שלשה

יד. אם כן לפי האר"י קטן עולה רק לשביעי בלבד. ובימי החול, כשמעלים שלשה אנשים ישנה מחלוקת, ולפי האר"י קטן עולה למנין שבעה ולא למנין שלשה. ואפילו על פי הפשט שעולה בתוך השבעה, אבל בתוך שלשה לא עולה. וראיה לדבר, שמרן כתב סברא זו שקטן מצטרף לשלשה בבית יוסף בהלכות קריאת התורה (ס"ק ק"ה), ואילו בשלחן ערוך השמיט את זה, וכתב את זה רק בסימן רפ"ב (ס"ג) שזה סימן שמדבר על הלכות קריאת התורה בשבת. למה לא כתב את זה במקומו? הרי מרן מסל"ת את הבית יוסף וכותב את זה בשלחן ערוך? אלא מוכרח, שלהלכה לא מקילים ולא מעלים קטן כשיש שלשה עולים. אבל בשעת הדחק כגון שאין כהן אחר בבית הכנסת, יש דעה של שבולי הלקט (ס"ס ל"ה) ואחרים, ועוד לפני כן, רב האי גאון (כ"כ בשמו בספר האשכול אלבק עמ' קפ"ד) אומר שקטן יכול לעלות לתורה כהן, כשאין כהן אחר. וגם בימי החול.

השלמת פרשת 'וזאת הברכה'

טו. לפני זמן אמרתי שאנשים שלא קראו בתורה פרשת זאת הברכה בשמחת תורה, ורוצים לקרוא בשבוע לאחר מכן פרשת זאת הברכה עם בראשית, לכאורה יכולים לקרוא. מי שעולה לזאת הברכה, יגמור. ואחר כך יקח את הספר השני ויקרא לו: "בראשית". אבל אמרו הרי אין אדם אחד קורא בשני ספרים משום פגמו של ראשון (יומא דף ע"א ועוד), ואמרתי שאולי יש לחלק, כאן כבר גמרנו את התורה, איזה "פגמו"? רואים שהספר השני כבר פתוח בבראשית. אבל בכל זאת לא רציתי לסמוך על זה ואמרתי ניקח את הספר הזה עצמו, ונגלול אותו מהסוף להתחלה, ונקרא בו בראשית. אחר כך הראה לי בחור אחד מהשיבה - משה אלישיב הכהן¹¹ שבספר תקון יששכר¹² כתוב (דף ע"ב) שהיה אצלם מנהג מיוחד

11. זה לא הרב אלישיב... זה משה אלישיב הכהן, בחור תלמיד חכם. הם פותחים ספרים וכותבים. כתב לי על העניין הזה, ורק לא מצאתי כרגע את המאמר שלו ששלח לי.

12. זה חכם ששמו רבי יששכר בן סוסאן (לא בן שושן). ועשיתי רמז ש"סוסאן" גימטריא "גן עדן" למה גן עדן? כי בספר הזה מביא כמה מנהגים עתיקים מתקופת מרן. וכתב שם (דף ס"א ע"א) שפעם מרן היה בבית כנסת של "מוסתערבים", (זה לא המסתערבים של ימינו... אלא הכוונה יהודים שבאו ממדינות ערב, ועשו להם מנין. וזה היה עוד לפני שבאו מגורשי ספרד). ושם היו קוראים בפורים בספר תורה "ויבוא עמלק" (שמות י"ז), גם ביום ראשון (י"ד אדר) וגם ביום שני (ט"ו אדר), ומרן אמר שאפשר להמשיך במנהג. ומזה למד הרב גינת ורדים (ככל א"י סי' מ"ט) שאפשר להעלות יהודי לכל מקום

להמציא אותם. הפירות של ארץ ישראל, התמרים של ארץ ישראל, אין כמותם בעולם. כאן מוכרים בעשרים שקל לקילו, ובמקומות אחרים מוכרים בשמונים שקל לקילו. למה? כי הם תמרים מיוחדים! והיין שלנו גם כן הכי טוב בעולם. פעם היו אומרים שייין של "שמפניה" הוא נפלא מאד¹⁰, והגיע הזמן שהיין שלנו יותר משובח מהיין של שמפניה. הזיתים שלנו יותר טובים מהזיתים של ספרד. כל מה שיש בעולם אנחנו מספר אחד. החיטה שמוכרים כאן בארץ, זו לא חיטה שלנו, היא מיובאת מאמריקה. אבל החיטה הטובה ביותר זו החיטה של ארץ ישראל, ואנחנו מוכרים אותה לאמריקאים בדולרים (זה מטבע קשה), כי זו החיטה הכי טובה. עשו ניסיון וזרעו עשרה מיני חיטים אחד על יד השני והביאו עליהם את כל מחלות הצמחים - שדפון וירקון וכו', כולם לא עמדו בניסיון חוץ מהחיטה הישראלית. הקב"ה נתן לנו מדינה הכי טובה בעולם, ובגלל זה כל אומות העולם מקנאים בנו. מקנאים בתורה של עם ישראל, בחכמה של עם ישראל, בתבואה של ארץ ישראל.

אם הם שונאי ישראל, היא נותנת להם פירות עלובים כמותם...

יג. אם הם לוקחים מאתנו שטח מארץ ישראל, לא יוצא להם כלום. חשך ואפילה. הנה לקחו לנו את "גוש קטיף", ולא יצא להם כלום ושום דבר. ערבי אחד התקשר ליהודי שהיה בגוש קטיף, ושאל אותו: אני עבדתי אצלך בגוש קטיף, והכל היה פורה ופורח, ועכשיו אחרי שיצאתם משם, התבואה חצי ממה שהייתה, ובלי טעם ובלי ריח. תגיד לי מה הסוד שלכם? אמר לו: אין לנו שום סוד, אתה היית אתנו וראית, וכי העלמתי ממך שום דבר? אמר לו: אבל בוא תראה שזה לא כמו שהיה פעם. אמר לו: ארץ ישראל מכירה את העובדים בה. אם עובדים בה יודיים - היא מברכת אותם. ואם עובדים בה אנשים אחרים, וכל שכן וקל וחומר אם הם שונאי ישראל, היא נותנת להם פירות עלובים כמותם... אבל כאשר אנחנו נלך בדרך טובה, אף אחד לא יגנוב לנו שום דבר. ולא זו בלבד, אלא כל מי שנוגע בנו, יקבל עונש נורא ואיום!

10. עד שהיו כותבים בספר הגדה של פורים "הא חמרא דשומפניא". כשהייתי בגיל שבע קיבלתי "מסכת שיכורים" (מסכת פורים), ויש שם פירוש רש"י ומהרש"ע. מי זה "מהרש"ע"? זה מהרש"א, אבל הוא החליף את האל"ף בע"ן, כי הכותב ליצן, ו"מהרש"ע" זה לשון רשעות. ואחר כך יש שם "הגדה" לליל פורים, הגדה של שיכורים, ובמקום "הא לחמא עניא", כתבו: "הא חמרא דשומפניא". הלכתי לסבא ושאלתי אותו: מה זה חמרא דשומפניא? אמר לי: אתה לא יודע מה זה "שומפניא"? זו עיר בפרז, שהיין שלה משובח מאד.

לפרטים והרשמה
0527-130-552

בית הכנסת
בית ראובנים
רחוב הרב אבנר 20
ני טיק

חרב הברזל האמיתית

מעטה בשני סימני אלו
(תכלת ולבן שבציצית)

יי ישמרך נקל רע, ישמר את נפשך.

ספר הבהיר

בזכות הציצית האויבים כלים,
שנאמר "לאחוז בכנפות הארץ
וינערו רשעים ממנה",
בזכות על ארבע כנפות.

(משנת רבי אליעזר, יד)

מתחזקים במצוות התכלת
להצלחת המערכה
ולסיומה בס"ד!

האזינו למוכרת: 0799-1000-65
החמינו: www.uzchartem.com
צרו קשר: Uzchartem613@gmail.com

וזכרתם
ראי - וסדר - עשה

ומגדל חנואל עיר

מתוך שיחותיו ודרשותיו של מורנו ראש המוסדות הגאון הגדול רבי חנואל כהן שליט"א ראש ישיבת 'לבנימין אמר' ברכיה

ערך הרצה"ר יוסף חיים נחום הלוי שליט"א

המניעות הן מתנה

(מתוך הספר "שמחת התורה" שראה אור בימים אלו)

ישא אברהם את עיניו וירא והנה איל אחר גאחז בסבף בקרניו וילך אברהם ויקח את האיל ויעלהו לעלה תחת גנו (בראשית כ"ב, ג).

בין השטן למלאך

יש יסוד מדהים בפרשה שכותב הסבא מרן רבי רחמים חי חיותה הכהן זצ"ל הרבה פעמים בספריו. מובא במדרש (תנחומא פרשת וירא אות כ"ב), שתוף כדי הליכתו של אברהם אבינו לעקד את יצחק על הר המורי, בא אליו השטן עם איל ואמר לו: "למה תשחט את הבן? שמעתי מאחורי הפרגוד שהשה מיעד לעולה, ולא בנה יצחק, בבקשה, תקריב את האיל!". אברהם אבינו שמע, אבל לא עשה כדבריו, אלא הלך אחרי מצות ה'. כאשר הגיע למקום ובא לשחוט את יצחק, מיד קרא אליו מלאך ה' ואמר: "אל תשלח ידך אל הנער ואל תעש לו מאומה!" (פסוק י"ב). אברהם שומע את דברי המלאך, משהרר את יצחק מהקשירה, ופונה לחפש דבר אחר להקריב לשם ה'. מסתכל פה ושם, והנה הוא רואה איל גאחז בסבף בקרניו, לוקח את האיל ומעלהו לעולה במקום יצחק גנו.

שואלים המפרשים שאלה גדולה, הרי לפני כן קשה השטן הציע לו איל להקרבה, מיד השיב אברהם בשלילה, כי אם השטן מציע, ודאי שזה לא רצון ה'. אבל עכשיו קשה הוא רואה איל גאחז בסבף, מדוע לוקח אותו, אולי גם הוא מעשה שטן?

אומרים בעלי המוסר, האיל הזה שונה ממה שהציע לו השטן. האיל הזה שלא קהיל הקודם, הוא גאחז בסבף בקרניו, קשה למשוך אותו משם, ואם האיל הזה כל כך קשה, סימן שהוא באמת מיעד להקריב אותו לה', וזה התחליף של יצחק. דבר שבקדשה לא הולך בקלות, אם אדם רואה מניעות, שיזע שיש פה דבר שבקדשה. וכנגד זה, אם אדם רואה שהכל הולך חלק, יותר מדי טוב, צריך לעצור ולבדוק מה קרה, לעשות חשבון נפש אולי באמת יש פה מעשה שלא לשם שמ"ם.

ישיבת הב"ח...

אספר מעשה שקרה בזמנו של הגאון הרב יום טוב ליפמן הלר זצ"ל, מחבר הפרוש "תוספות יום טוב" על המשניות. פעם בא לעיר שלו שליח להתרים לישיבת הב"ח, ישיבתו של הגאון רבי יואל סירקיש מחבר הספר "בית חדש", ובקש מהרב יום טוב מכתב המלצה. הרב שאל אותו מי הוא ומה מעשיו, וכשהבין שהוא בא להחזיק את הישיבה, אסף הרב עצמו כסף מאנשי העיר, והיה לו הצלחה גדולה כשכלם נתנו בשפע. אחרי הסבוב ברחיבי העיר הרב חזר לביתו, ואמר למשלח שהוא אסף בכמה שעות סכום שהיה צריך לאסוף במשך כמה ימים, והנה הוא כבר יכול להמשיך בדרכו.

ובכל זאת לפני ששלח אותו לדרכו, אמר הרב לשליח שיש עוד משהו אחרון שרוצה לתת תרומה, והוא יצא אליו וישב בעוד כמה דקות. הרב יצא מהבית, נעל את הבית על אותו המשלח, והזמין לשם חבורה של בריונים. בינתיים השליח הבין שהוא נעול בבית, והתחיל להשתולל ולצעק שהוא רוצה לצאת מהבית. נכנסו הבריונים, ואמר להם הרב: "תתפסו את היהודי הזה ותתנו לו מכות, עד שיגיד לכם מאיפה באמת הוא בא". התחילו להרביץ לו, והאיש מקבל מכות וצועק: "עזבו אותי, אני שליח של הישיבה של הב"ח!". אבל אותם זה לא ענין והמשיכו לתת לו מכות. לאחר דקות ארוכות, ספן להם לעצור. אמר להם: "אתם צודקים, אני לא שליח של הישיבה, אני בכלל מסיונר גוצרי, וכנגתי הנסתרת כשאמרתי ישיבת הב"ח, זו הברית החדשה... עזבו אותי!". רחמנא ליצלן. לקחו לו את הכסף, וגרשו אותו מהעיר בבשת פנים.

לאחר שגודע המעשה, שאלו את הרב: "איך ידעת שהוא מסיונר? הרי הוא נראה אדם קשר, הביא אתו המלצות, עם זקן גדול ומכבד... את הרב זהה שהוא נולד?". השיב הרב: "תראה, אם אוספים כסף בשביל בית נקסט או בשביל ישיבה, הכל הולך קשה, לא קל להוציא מאנשים כסף, אבל כאן רק אמרתי שאני מתירים לישיבת הב"ח, ופתאום כלם נתנו בשפע ובלי מעצור. אמרתי בלבי, אם אין פה מניעות, משהו חשוד בכל הספור הזה, צריך לבדוק את אמיתותו של האיש. ובאמת בדקנו ובזכות זה לא נכשלנו".

לא להתאש!

אם לא קשה זה לא טוב, אבל אם יש קשיים סימן שאנחנו בדרך הנכונה. לפעמים כאשר לאדם יש קשיים הוא מתאש ונופל, וקלילה אומר: "ה' לא רוצה, עזב אותי, לא צריך, תן לי להשאר בבית, אני לא אעשה ולא אפעל". זה לא נכון כלל ועקר! אדרבא, אם אדם רואה שיש קשיים, שימשיך, הוא כרגע בדרך הנכונה, כך הוא יצליח!

הקדוש ברוך הוא רוצה שאנחנו נעשה השתדלות, ואחרי שנעשה מה שאנחנו יכולים, הוא יסדר לנו את כל הענינים לטובה ולברכה. הקדוש ברוך הוא יאמר לצרותנו די, ישמר על כל עם ישראל ויציל את חילי ישראל, ובזכות מתניהו כהן הגדול, החזון איש, רבי ליב בעל היסורים והרב ש"ך, שהשבעו חלים ימי פטירתם, הקדוש ברוך הוא יגן על כל עם ישראל, אמן פה יהי רצון.

בסדר בינו שר"י עש"ו

ש"הדיינו וקיימנו

לאחר 21 שנות עמל ויגיעה יצא לאור העולם הספר המושקע

מאורות אביע"ה

חלק ג'

מאגר מושלם בסדר על אמוראים, תנאים, רבנן סבוראי, ונשים וקריים בתלמוד, גמראים (יהי אחריו ג') פעלים, הליכות מאמרים ותורות, עם איורים מפורט מאוד! מסוכסם ברובו מוספרי ושיעורי מרן הגאון ראש הישיבה שליט"א והוא המושך בסדר לסדרת "מאורות אביע"ה

מיוצג ומופץ על ידי חברת ארזי עמוצי ספרים

מנהל ירום ביישוב ארזי נ"י מ-81 חובה בכל בית בישראל - סבא, אבא, בן, זמר, זין ונאנא! מתלמיד בתלמוד תורה ועד רב ראשי וראש ישיבה: (מתאים גם למורים ולמורות בישראל)

הפצה ראשית:

הרב יצחק. 054-840-7856

ישיבת "כסא רחמים" 03-671-4821

לקחי נפש

את גזר הדין!

פדיון נפש כדיון

ישם בספר חקלא כי אדם חייקיים חקלאים כיון אלא חקלאים אף חקלאים וקריא אף אלא ארואת חקלאים וקריא

זה פדיון נפש...

בע"ה מידי יום עורכים פדיון נפש המסוגל לישועות על פי הסדר שתיקן מרן החיד"א ע"י רבני הישיבה שליט"א

פדיון נפש כדיון 160 ש"ח לשם

פדיון נפש כללי 52 ש"ח לשם

למסירה שמוח התקשר: 08-6727523 (אפשר לשלוח הודעה, רב קווי, מענה 24 שעות)

או בעמדות נדרים פלוס

כי תצא למלחמה

מאת הרה"ג רבי רז צבי הרשפינוס שליט"א

שאינו לאומרו בשבת. ומרן בבית יוסף העתיק את המחלוקת הראשונים הנ"ל ובשלחן ערוך השמיטה. ובכף החיים (אות ה) כתב שמפני שבקהילות יוצאי ספרד רבו המנהגים בזה, לכן השמיטו. ולכן כל מקום יעשה כמנהגו. ומובא בשער הכוונות (צ ע"א) שהאר"י ז"ל היה נוהג לאומרו גם בשבת, אך היה משמיט את הקטעים שיש בהם לשון עוונות וחסאיים, וכך נהגו ברוב קהילות עדות המזרח (כף החיים שם, תורה לשמה סי' קס"א).

והנה במקרה שלנו שאמירת "אבינו מלכנו" הוא מחמת מצב מלחמה המאיים על כלל ישראל נראה שיש לאומרו לכל הדעות (ע"פ הרמ"א בסו"ס"י רפח). וראה בדברי יציב (סי' עה) שרצה להקל לאומרו במצב כזה אף בשבת.

שאלה:

מאז שפרצה המלחמה נגד עם ישראל, קהילות רבות התחילו לומר נוסח "אבינו מלכנו" (אך במקום "כתבנו" אומרים "זכרנו"). האם כולם צריכים לנהוג כך? ואם כן, האם אומרים אבינו מלכנו גם בימים שאין בהם תחנון ובשבתות?

תשובה:

א. כתוב בגמרא (תענית יא) "כָּל הַמְצַעֵר עִצְמוֹ עִם הַצְבוֹר זֹכֵר וְרוֹאֶה בְּנִתְמַת צְבוֹר". והתפילה היא אחת מ"כלי הנשק" הכי חזקים שלנו, כמו שאמר הנביא ישעיהו (מא) "אל תִּירָא יְתוּלַעַת יַעֲקֹב", מה תולעת כוחה בפיה, כך עם ישראל כל כוחו נמצא בפה בתפילה.

ב. עד שתחלוף סכנת המלחמה נכון להוסיף בתפילות שחרית ומנחה את נוסח "אבינו מלכנו" המודפס בסידורים.

ג. ולעניין אמירתו בשבת, בני ספרד ועדות המזרח (שאומרים א"מ בשבת תשובה) אומרים אותו לכתחילה. ואף לבני אשכנז הרוצים לאומרו - יש להם על מה לסמוך.

דיון הלכתי ומקורות.

- המקור לאמירת תפילת "אבינו מלכנו" מובא בגמרא בתענית (כ"ה ע"א). וכתבו הראשונים שמכאן קבלנו מנהג לדורות לומר נוסח אבינו מלכנו בימים הנוראים, ובהמשך קבלו בקהילות הקודש שגם בכל צרה גדולה (כמו בגזרות השמד במלחמה ובמגפה) שחכמים יכריזו לבני קהילתם להוסיף את נוסח אבינו מלכנו בתוך התפלה (ראה בשו"ת הריב"ש סי' תק"ב). וכך גם הורה מרן רה"ש שליט"א ועוד הרבה גדולי תורה לאומרו בתקופה זאת.
- ולגבי אמירתו בשבת רבו המנהגים בראשונים (כגון: בשבת תשובה). יש אומרים שלא לאומרו מטעם שאסור לבקש צרכים בשבת (ר"ן ר"ה לב ע"א). וי"א שלא לאומרה מטעם שזה נראה כמעשה מצער בשבת בדומה לתענית, ואסור להצטער בשבת (אורחות חיים ר"ה אות ב).

ויש הרבה שהורו שכן לאומרו ואין לחשוש לשאלת הצרכים בשבת משום שהוא נוסח קבוע, ומובא בירושלמי (שבת טו ה"ג) שמוטר לבקש צרכים בנוסח קבוע [כפי שאומרים בשבת הרחמן בברכת המזון]. ועוד שאלו שאלת צרכי הרבים שנאמרים בשבת (כמובא בתוס' ברכות לד ע"א). וכן לדעתם אין לגזור משום שדומה לתענית בשבת (תשב"ץ ח"ג קעו, שבולי הלקט שבת סי' קכח, וראה בשו"ת יחו"ד ח"א סי' נד). והרמ"א אפסק להלכה (או"ח תקפד א)

חומש בראשית בטעם חדש

דרשות ופנינים יקרים על סדר הפרשיות מיוסדים על אדני פז, סיפורי מופת שווים לכל נפש קטנים כגדולים זקנים עם נערים נשים וילדים וכל עמך בית ישראל

מאוצרו הגדול של
הרה"ג חננאל כהן שליט"א

ראש ישיבת "לכנימין אמר"
וראש מוסדות "חכמת רחמים" ברכיה

מהדורה מוגבלת במחיר מיוחד!

"אני קורא וקורא ולא מצליח לעצור... הדברים כל כך מתוקים..."
(בדברי מרן ראש הישיבה שליט"א)

ניתן להשיג את הספר:

הפצה ראשית - מושב ברכיה: 053-4169380
בני ברק - ישיבת כסא רחמים: רח' עוזיאל 26 | צפת: 050-4112655
רכסים: 054-8484512 | נתיבות: 053-3154605 או 054-8484512 | אופקים: 055-6724648

גליון 332

ידע תדע

בליל שבת יש לנו תפלות מיוחדות. יש לנו פייט לכה דודי, והפייט הזה התפשט בעולם כולו. ומי חבר לכה דודי? חכם "משלנו" - רבי שלמה אלקבץ. הוא היה בן דורו של מרן, וניסו של רבי משה קורדובירו. והוא כתב פייט "לכה דודי" בטוב טעם. ופעם אחת פרופסור אחד אמר: "השיר הנהדר הזה שמיילונים אומרים אותו בליל שבת, יש בו טענת גסה". מה הטענת? פתוב פים: "התנערי מעפר קומי, לבשי בגדי תפארתך עמי". לבשי לשון נקבה, עמי לשון זכר. מה זה לבשי? לבש צריך לומר! לבש, פסדר. אבל מה געשה בהתחלה? "התנערי מעפר קומי" - נאמר "התנערי מעפר קום" בגלל שאחר כך פתוב עמי? מה געשה? אבל הוא (הפרופסור) לא ידע את הפסוק, לא הבין את הר"ד, לא הבין פלום. באו שני חכמים, אחד גרפאי שלנו - רבי דוד חדאד ע"ה (סבא של רבי יצחק אבי אמו) בספר "חכמה ומוסר" גרפא ת"ב (דף ס"ט ע"ב), ואחד אשכנזי - רבי ברוך אפטיין (ספר ברוך שאמר עמי רל"ח) שאמרו: לא קושאי מדי (לא קשה כלל). יש פסוק בישעיה (כ"ב, א): "לבשי בגדי תפארתך ירושלים עיר הקדש כי לא יוסיף יבא בך עוד ערל וטמא". מה פרוש הדברים "לבשי בגדי תפארתך"? אומר רבי דוד קמחי - הר"ד (זה בן דודו של הרמב"ם, נפטר שלשים שנה אחריו), "בגדי תפארתך" של ירושלים זה העם היהודי. לא הנוצרים ולא הערביים. "לבשי בגדי תפארתך ירושלים עיר הקדש" ומה זה בגדי תפארתך? "פי לא יוסיף יבא בך עוד ערל וטמא". לכן זה מה שאומר פאן הפיסון: "התנערי מעפר קומי", "התנערי מעפר" זו ירושלים. "התנערי מעפר קומי, לבשי בגדי תפארתך עמי". מה הם בגדי תפארתך? עמי! זה עם ישראל. והקשאי אינה קושאי בכלל, לא צריך פרופסור שיעשה לנו פאב ראש... (גליון 341 אותיות ה' ו-ו).

למען תספר

והתפלה שלו עזרה לו, וקבל עוד חמש עשרה שנות חיים. (גליון 292 אות כ"ו).

"פתקא נפלה משמיא"

"בית אל" זו הישיבה של המקבליים שקימת שלוש מאות שנה, והיא נוסדה על ידי חותנו ורבו של הר"ש. הר"ש זה רבי שלום שרעבי, כאשר ברח מתימן הוא הגיע לשם, ואמר: אני שמש, אני לא יודע כלום, תנו לי רק לאכל ומקום ללון בבית הנקטת. אמרו לו: טוב, ללון אין בעיה. גם תבן גם מספוא רב עמנו - אתה רוצה לאכל תבן ומספוא - גם מקום ללון" (בראשית כ"ד, כ"ה)... אבל מדי פעם הוא היה מקשיב. את עצמו ישן, והוא מקשיב.

ופעם אחת עמדו כל התלמידים וכל הרבנים (והקשה להם איזה ענין) ולא הבינו. ובראשם היה רבי גדליה חיון (הוא היה ראש הפולין) וגם הוא אמר: אני לא מבין את זה עד שיבא אליהו. והר"ש אמר לעצמו: זה לא כל כך קשה, זה פשוט, יש למעלה הקדמה שכתב אותה רבנו הארי, ועל פי אותה הקדמה הדברים ברורים, והם בסדר גמור. אבל מה הוא יעשה? אימתי? אני השמש יודע תשובה לקשיתי? עשוי ממני חוכא ואטלולא, אני לא עושה ככה. אז אחרי שחלבו כלם, הוא לקח את הספר שהם היו לומדים בו - "עץ חיים" וכתב על דף את ההסבר שלו. והנה אחרי הצהרים באו לתלמידי ללמוד וראו את הדף הזה, אמרו: הרב, "פתקא פתקא" נפלה משמיא (מהשמים)". יש לנו כאן פרוש יפה מאד לקושאי של הרב. והרב אמר: מה, באמת? תקראו את הפרוש. קראו את הפרוש והרב אמר: כן, זה ממש אליהו הנביא כתב. אני אמרתי עד שיבא אליהו, והנה אליהו הגיע... שובע הבא היתה עוד קושאי אחרת, אז כתב הר"ש עוד. וזכה כמה פעמים, והרב אמר: צריכים לחפש מי זה הפותב. זה לא כתב יד של אליהו הנביא, אני מכיר אותו... זה כתב יד של משהו אחר, ואנחנו רוצים לברר מיהו.

אז באה בתו של רבי גדליה חיון, ואמרה לו: אבא, בשעת הצהרים אני רואה את הבחור הזה שכל הזמן אומר שהוא שמש, וכל הזמן הוא עוף (יש לו ספרת? אין לו ספרת... אבל ככה הוא עושה). והוא כתב את זה. הרב שמע את זה ואמר: באמת? שלום, בוא הנה, איפה אתה? אמר לו: אני מכין לך את האכל. מה הרב רוצה ממני? אמר לו: מי כתב את זה? אמר לו: אני יודע? אולי פתקא נפלה משמיא. אמר לו הרב: זה לא פתקא נפלה מן שמיא, זה פתקא נפלה ממאן, שמיא ראשי תבות "שלום מורחי" ישמרהו אלקים"... אתה כתבת את זה? אמר לו: לא, אני לא כתבתי. אמר לו הרב: אתה כן כתבת. תגיד את אמתו אמר לו: כן, אני כתבתי. אמר לו הרב: אז אתה יודע ללמד, למה באת בתור שמש, מאז קוראים לו המקבליים השמש (גליון 342 הערה 2).

הלכה נאמנה

בפרשת חיי שרה שנקרא (במנחה בשבת ובשני וחמשה) יש הפסקים לא כל כך טובים. כי בכל הסדרים פתוב שהפכה קורא עד "ויצגנו בני חת את אברהם לאמר לו" (בראשית כ"ג, א). מה אמרו לו? "המשה יבוא"... זה כמו שעושים ספורים בהמשכים, ובסוף הקטע פותבים "המשה יבוא"... לא ככה עושים, ולכן יש לחלק את הפסקים בצורה כזאת (כמו מנהג האשכנזים): **שבוע, חמש, ארבע**, שבוע - הפכה קורא עד: "ויצגנו אברהם וישתחו ללעם הארץ לגבי חת" (שם פסוק ז'). ואחר כך הלוי קורא חמשה פסוקים עד פסוק י"ב - "וישתחו אברהם לפני עם הארץ". וככה לא מסמנים בדבר רע, ולא ב"לאמר לו", ואחר כך השלישי קורא עד "עבר לסחר" (שם פסוק ט"ו). (גליון 333 אות כ"ה, וגליון 281 אות י"ד).

חידה

האם קטן עולה לתורה?

תשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי.